

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžk/9/2018
Identifikačné číslo spisu: 7016201075
Dátum vydania rozhodnutia: 29.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7016201075.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: T. J., narodený XX. T. bytom v U., právne zast.: JUDr. Beátou Pitorákovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Kováčska č. 17, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom v Bratislave, Špitálska č. 8, o žalobe na obnovu konania, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 15. decembra 2016, č. k. 9Sa/25/2016-70, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Žalobcovi súd nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením z 15. decembra 2016, č. k. 9Sa/25/2016-70, postupom podľa § 483 ods. 1 písm. e/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) odmietol žalobu na obnovu konania, ktorou sa žalobca domáhal obnovy konania cit.: „ ... a to voči rozsudku KS v Košiciach č.k. 7S/55/2014-54 z 3.2.2016 v spojení s Uznesením NS SR č. 5Sžo/29/2016 z 26.05.2016.“

2. Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žaloba na obnovu konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, keďže ju oprávnená osoba môže podať len proti právoplatnému rozhodnutiu správneho súdu. Inštitút obnovy konania v správnom súdnictve možno zaradiť medzi opravné prostriedky bez práva prednášať nové skutočnosti a dôkazy. Výplýva to najmä zo skutočnosti, že obvyklé dôvody na obnovu konania (uvedené v § 397 písm. a/, b/ Civilného sporového poriadku) sa v správnom súdnictve neuplatňujú. Medzi dôvody podania žaloby na obnovu konania v správnom súdnictve (uvedené v § 472 SSP), sa radia prípady, ak bolo rozhodnuté v neprospech účastníka konania v dôsledku trestného činu sudcu, iných subjektov konania, napríklad prokurátora, organizácie alebo tiež inej osoby zúčastnenej na konaní (napríklad krivá výpoveď svedka). Dôvodom na obnovu konania je

taktiež aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorom dospel k záveru, že rozhodnutím alebo konaním správneho súdu boli porušené základné ľudské práva a slobody a súčasne závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným primeraným zadosťučinením. Posledný dôvod na podanie žaloby na obnovu konania nastáva, ak rozhodnutie správneho súdu je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre účastníkov konania závažné. Tento dôvod, nie je v tomto prípade viazaný na konkrétne rozhodnutie správneho súdu. Postačuje, ak Súdny dvor Európskej únie podáva výklad toho istého ustanovenia úijného práva v inom konaní, odlišnom od pôvodného konania pred správnym súdom. Teda konanie pred Súdny dvorom Európskej únie sa nemusí týkať toho istého konania, tej istej veci ako pred správnym súdom. Aby však bola obnova konania povolená, musí ísť o nové rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie.

3. V kontexte vyššie uvedeného uzavrel, že prekážku veci právoplatne rozhodnutej, ktorú žalobca vo svojej žalobe na obnovu konania namieta a uvádza ako dôvod na obnovu konania, nemožno subsumovať ani pod jeden z vyššie uvedených dôvodov. Pokiaľ žalobca v závere žaloby poukazuje na vážne podozrenie, že zo strany žalovaného došlo k zneužitiu právomoci verejného činiteľa, keď vedome a úmyselne poškodzuje práva žalobcu, a že z tohto dôvodu podal podnet na konanie zo strany prokurátora, k tomu krajský súd uviedol, že dôvod v zmysle § 472 písm. a/ SSP, je možné aplikovať, ak bolo rozhodnuté v neprospech účastníka konania v dôsledku trestného činu sudcu, iných subjektov konania, napríklad prokurátora, organizácie, alebo tiež inej osoby zúčastnenej na konaní (napríklad krivá výpoveď svedka). Taktiež sa vyžaduje, aby daná osoba bola za takýto trestný čin právoplatne odsúdená.

4. Vzhľadom k tomu, že žalobca nenaplnil ani jeden z dôvodov umožňujúcich povoliť obnovu konania, krajský súd žalobu na obnovu konania v zmysle § 483 ods. 1 písm. e/ SSP, odmietol.

5. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 170 písm. a/ SSP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak žaloba bola odmietnutá.

II.

6. Žalobca proti uzneseniu krajského súdu podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie (§ 440 ods. 1 písm. d/ SSP), nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP) a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

8. Uviedol, že v žalobe o obnovu konania boli priložené doklady, ktoré konajúci súd nevyhodnotil a nezaujal k nim žiadne stanovisko, hoci mali rozhodujúci význam pre posúdenie prijatia predmetnej žaloby. Preukázal, že žalovaný duplicitne vydal rozhodnutie z 23. apríla 2013, č. AA/2013/23580, keď už predtým vydal rozhodnutie z 24. januára 2011, č. AA/2011/004075. Celé rozhodnutie žalovaného, ktoré bolo napádané žalobcom ani jeho argumentácie neboli predmetom skúmania konajúceho súdu.

9. Ďalej poukázal na to, že sú splnené podmienky § 472 písm. b/ a c/ SSP, nakoľko rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7S/55/2014 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžo/29/2016 boli vydané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, v plnej miere boli porušené základné ľudské práva žalobcu, pričom tieto závažné dôsledky neboli odstránené priznaným primeraným zadosťučinením. Tiež uviedol, že povinnosť dodržiavať právo Európskej únie vyplýva Slovenským súdom z článku 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na základe ktorého sú sudcovia pri rozhodovaní viazaní aj medzinárodnou zmluvou podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, t.j. Zmluvou o Európskej únii, Zmluvou o fungovaní Európskej únie, aj ostatným prameňmi primárneho práva Európskej únie. Dal do pozornosti rozhodnutie Európskeho súdneho dvora (aktuálne Súdny dvor Európskej únie; pozn.) k smernici č. 98/34/ES, podľa ktorého „ ... Rozhodnutia ESD aplikujú kodifikované aj nepísané právne normy Európskeho práva na konkrétne prípady v konaní pred

súdom. Táto činnosť v sebe zahŕňa interpretáciu spomínaných aplikovaných noriem ...“. Ďalej uvádzal, že Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach do popredia stavia ochranu ľudských práv, aby tieto práva neboli porušené, prípadné závažné dôsledky z porušenia týchto práv boli odstránené. V tejto súvislosti dodal, že nebol správny postup, ak krajský súd v rozhodnutí o neprijatí žaloby na obnovu konania uvádzal, že nebol daný dôvod podľa § 472 SSP, pričom nekonkretizoval, ako žalobca nespĺnil túto podmienku. Nakoľko SSP platí iba od 1. júla 2016, je zrejmé, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v tejto oblasti nie je, a preto je možné analogicky pristupovať k jednotlivým rozhodnutiam Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré boli doteraz vydané, v ktorých sa konštatuje zo strany Slovenskej republiky porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru (Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd; pozn.). Napríklad sťažnosť navrhovateľov č. 16639/11, kde Európsky súd pre ľudské práva konštatoval porušenie práva navrhovateľov na prístup k súdu podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru a vytkol súdu, že v dôsledku procesného odmietnutia sťažnosti vo svojom konaní vylúčil z preskúmania argumenty navrhovateľov. Na základe judikatúry Súdneho dvora boli postupne fyzickým a právnickým osobám priznané viaceré práva, ktoré sa môžu domáhať priamo na základe únievého práva, a ktoré im vnútroštátne právne poriadky musia bezpodmienečne zaručiť. Jedná sa o práva, ktoré zakladá únievé právo bez ohľadu na právo vnútroštátne, plynúce priamo z judikatúry Súdneho dvora a nadobúdajú charakter všeobecných zásad únievého práva, kam patrí právo na účinnú súdnu ochranu práv plynúcich z únievého právneho poriadku vrátane predbežnej súdnej ochrany týchto práv, právo na vrátenie plnenia bez právneho dôvodu, ak bolo toto plnenie poskytnuté v súvislosti s porušením únievých predpisov, právo na náhradu škody spôsobenej porušením únievého práva. Dodal, že dodržiavať právo Únie je povinnosťou slovenských súdov, ak by slovenský súd napriek návrhu účastníka konania odmietol aplikovať právo Únie, má právo použiť v konaní dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci. V žiadnom svojom rozhodnutí Európsky súd pre ľudské práva netoleroval, že v tej istej veci sú dve rozhodnutia, účinne chránil účastníka voči takýmto nielen rozhodnutiami, ale jednoznačne vychádzal aj zo všeobecných zásad únievého práva.

10. Zdôraznil, že konaním žalovaného ako aj súdov, došlo k závažnému zásahu do práv žalobcu, a nielen osobnostných, ktoré sú chránené nielen naším právom, ale najmä únievým právom, ale i k vzniku škody s tým, že ak nebude žalobca môcť dosiahnuť nápravu súdneho rozhodnutia, ktoré mu spôsobí škodu, je oprávnený v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva podať návrh na začatie konania o náhradu škody, ktorú spôsobil členský štát porušením práva Únie. Náhrada prípadnej škody, ktorú spôsobí Slovenská republika, respektíve jej orgán verejnej moci porušením práva Únie sa riadi primárne právom Únie (jej judikatúrou) a subsidiárne zákonom č. 514/2003 Z.z. (o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov; pozn.).

11. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupoval podľa § 462 ods. 1 a 2 SSP.

III.

12. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril podaním z 15. marca 2017 a plne sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu. Navrhol kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

IV.

13. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného vyjadril podaním z 5. apríla 2017. S vyjadrením žalovaného sa nestotožnil, podanie kasačnej sťažnosti považoval za dôvodné. Zdôraznil, že konajúci súd sa vôbec nezaoberal absolútnou neplatnosťou rozhodnutia žalovaného č. AA/2013/23580.

V.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP, po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 SSP, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

15. Podľa § 472 SSP, žalobou na obnovu konania možno napadnúť právoplatné rozhodnutie správneho súdu, ak

a/ bolo rozhodnuté v neprospech účastníka konania v dôsledku trestného činu sudcu, iného účastníka konania alebo osoby zúčastnenej na konaní,

b/ Európsky súd pre ľudské práva rozhodol alebo dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím správneho súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody účastníka konania a závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným primeraným zadosťučinením,

c/ rozhodnutie správneho súdu je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre účastníkov konania záväzné.

16. Podľa § 476 SSP, v žalobe na obnovu konania sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

a/ označenie rozhodnutia, proti ktorému smeruje,

b/ rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda,

c/ dôvod obnovy,

d/ skutočnosti, ktoré svedčia o tom, že žaloba je podaná včas,

e/ dôkazy, ktorými sa má dôvodnosť žaloby preukázať,

f/ žalobný návrh.

17. Podľa § 477 ods. 1 SSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, možno rozšíriť len počas trvania lehoty na podanie žaloby na obnovu konania.

18. Podľa § 477 ods. 2 SSP, dôvody obnovy konania možno meniť len počas trvania lehoty na podanie žaloby na obnovu konania.

19. Podľa § 483 ods. 1 písm. e/ SSP, správny súd žalobu na obnovu konania uznesením odmietne, ak je zjavne nedôvodná.

20. Predmetom kasačného konania v preskúmvanej veci bolo uznesenie krajského súdu, ktorým súd žalobu na obnovu konania ako zjavne nedôvodnú odmietol.

21. Najvyšší súd z obsahu súdneho spisu ako aj pripojeného súdneho spisu 7S/55/2014 zistil, že žalobca sa v konaní vedenom pod sp. zn. 7S/55/2014 žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 23. apríla 2013, č. AA/2013/23580, ktorým rozhodnutie vedúceho služobného úradu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov o skončení štátnozamestnaneckého pomeru z 11. februára 2005 zrušil z dôvodu nezákonnosti a porušenia § 47 ods. 2 Správneho poriadku a z dôvodu nesprávneho úradného postupu spočívajúcom v prekročení právomocí vedúceho služobného úradu, keď vydal uvedené rozhodnutie v rozpore s § 43 zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe. Krajský súd uznesením z 3. februára 2016, č. k. 7S/55/2014-54 postupom podľa § 250d ods. 3 (v spojení s § 250b ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) zastavil konanie z dôvodu oneskorene podanej žaloby. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako toho času súd odvolací uznesením z 26. mája 2016, sp. zn. 5Sžo/29/2016 uznesenie potvrdil.

22. V predmetnom konaní sa žalobca prostredníctvom uplatnenej žaloby na obnovu konania domáha obnovy konania vedeného na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 7S/55/2014 s poukazom na konštatovanie, že žalovaný duplicitne vydal rozhodnutie z 23. apríla 2013, č. AA/2013/23580, keď už predtým vydal rozhodnutie z 24. januára 2011, č. AA/2011/004075, ktorým rozhodnutie vedúceho služobného úradu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov o odvolaní proti rozhodnutiu o skončení štátnozamestnaneckého pomeru z 23. marca 2005, č. Osú-R/2005/003463, zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

23. Na úvod najvyšší súd uvádza, že žaloba na obnovu konania je svojou podstatou mimoriadnym

opravným prostriedkom, ktorý môžu uplatniť subjekty (§ 474 SSP) len za splnenia zákonom stanovených podmienok; možno ním napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu a len z dôvodov taxatívne uvedených § 472 SSP, teda ak

- bolo rozhodnuté v neprospech účastníka konania v dôsledku trestného činu sudcu, iného účastníka konania alebo osoby zúčastnenej na konaní (§ 472 písm. a/ SSP),
- Európsky súd pre ľudské práva rozhodol alebo dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím správneho súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody účastníka konania a závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným primeraným zadosťučinením (§ 472 písm. b/ SSP),
- rozhodnutie správneho súdu je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre účastníkov konania záväzné. Z uvedeného vyplýva, že s prípustnosťou žaloby na obnovu konania zákonodarca počíta len v obmedzenom rozsahu (§ 472 písm. c/ SSP).

24. V prejednávanej veci žalobca v žalobe na obnovu konania okrem toho, že rozsiahlo zdôvodňoval, prečo malo byť správne konanie zastavené, ako dôvod na obnovu konania označil prekážku veci právoplatne rozhodnutej s tým, že vyjadril podozrenie, že zo strany žalovaného došlo k zneužitiu právomoci verejného činiteľa. Krajský súd sa s uvedeným v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal a dospel k záveru, že žaloba na obnovu konania je zjavne nedôvodná, s čím sa stotožňuje aj najvyšší súd.

25. Dôvody žaloby na obnovu konania sú taxatívne uvedené v § 472 SSP, pričom sa jedná o objektívne podmienky prípustnosti žaloby. Žalobca však v žalobe neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by dôvodnosť žaloby na obnovu konania preukazovali. Krajský súd preto postupoval správne, keď žalobu na obnovu konania odmietol ako zjavne nedôvodnú.

26. Žalobcove námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako nedôvodné, keďže neboli spôsobilé zmeniť rozhodnutie krajského súdu. Podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd postupoval v súlade so zákonom, keď posudzoval splnenie objektívnych podmienok prípustnosti žaloby na obnovu konania, pričom vychádzal z obsahu žaloby na obnovu konania. Priložené doklady, na ktoré sa žalobca v kasačnej sťažnosti odvoláva nemali pre posúdenie prípustnosti žaloby právnu relevanciu a nebolo povinnosťou krajského súdu sa s uvedeným v odôvodnení rozhodnutia vysporiadať.

27. Pokiaľ žalobca zastával názor, že sú splnené podmienky uvedené v § 472 písm. b/ a c/ SSP mal uvedené skutočnosti uviesť už v žalobe na obnovu konania, tak aby sa s nimi krajský súd pri skúmaní splnenia objektívnych podmienok prípustnosti žaloby na obnovu konania mohol zaoberať. Tým, že dôvod žaloby na obnovu konania je jednou z náležitostí žaloby na obnovu konania (§ 476 písm. c/ SSP) a tieto možno rozširovať iba do konca lehoty na podanie tejto žaloby (§ 477 ods. 2 SSP) nebolo možné zo strany najvyššieho súdu na tieto námietky ako dôvod na pripustenie obnovy konania prihliadať.

28. Nad rámec uvedeného, najvyšší súd v súvislosti s dôvodom uvedeným v § 472 písm. b/ SSP uvádza, že z tohto dôvodu je možné podať žalobu na obnovu konania, len ak rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva vznikne povinnosť v konaní pred správnym súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie správneho súdu. Základom jej podania je teda existencia rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorom sa konštatuje, že rozhodnutím správneho súdu, alebo procesným postupom predchádzajúcim a súvisiacim s rozhodnutím správneho súdu v konkrétnej veci (v tomto prípade v konaní, obnovy ktorého sa žalobca domáha - sp. zn. 7S/55/2014) boli porušené základné ľudské práva alebo slobody účastníka konania, pričom dôsledky tohto porušenia neboli odstránené ani priznaným spravodlivým zadosťučinením.

29. Dôvod na obnovu konania podľa § 472 písm. c/ SSP spočíva v existencii právoplatného rozsudku, ktorý je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre účastníkov konania zároveň záväzné. Žalobca nijak nepreukázal, že by rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach z 3. februára 2016, č. k. 7S/55/2014-54, ktorým zastavil konanie z dôvodu oneskorene podanej žaloby, bolo v rozpore s rozhodovacou činnosťou vyššie uvedených inštitúcií.

30. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd kasačnú sťažnosť postupom podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

31. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP <. v spojení s § 167 ods. 1 SSP <.) a žalovanému ich nepriznal, lebo nebola splnená podmienka výnimočnosti (§ 467 ods. 1 SSP <. v spojení s § 168 veta druhá SSP <.).

32. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.